

З ІСТОРІЇ СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (за матеріалами газети "Резонанс")

Сумський державний університет - один з потужних вузів України. На сторінках університетської газети "Резонанс" можна знайти чимало інформації з історії вузу. 30 червня 1948 р. при машинобудівному заводі ім.Фрунзе було створено навчально-консультаційний пункт Всесоюзного заочного політехнічного інституту (далі - НКП ВЗП). Першим завідувачем його став Василь Іванович Попов¹. На перший курс НКП ВЗП було прийнято 18 чоловік, які почали навчання за спеціальностями "Технології машинобудування" та "Машини і технологія ливарного виробництва". На момент створення НКП ВЗП не було жодного штатного викладача. Навчання проводили викладачі Сумського педагогічного інституту та інженери заводу ім.Фрунзе.

У 1958 р. НКП підпорядкували Українському заочному політехнічному інституту (м.Харків). З'явилися перші штатні співробітники: В.І.Попов - завідувачий НКП, І.Г.Лукашенко - викладач іноземної мови.

З 1 вересня 1959 р. приступив до роботи перший доцент - кандидат історичних наук С.М.Кафтарян (згодом - перший доктор історичних наук на Сумщині).

У травні 1960 р. Постановою Ради Міністрів УРСР НКП було реорганізовано в Сумський загальнотехнічний факультет УЗП. У 1962 р. його очолив кандидат технічних наук О.Н.Король. На цей час вже працювало 2 доцента і 39 викладачів.

Популярність навчального закладу зростала. У 1963 р. на 320 місць претендувало 890 чоловік. У листопаді того ж року затверджено перший склад Ученої Ради, до якої увійшов 21 чоловік. Сформовано перші кафедри: марксизму-ленінізму та загальної інженеру.

Міністерством вищої і середньої освіти УРСР був виданий наказ №728 від 11 листопада 1965 р. про перетворення загальнотехнічного факультету на філію Українського заочного політехнічного інституту. Ректором обрано О.Г.Іноземцева².

9 травня 1966 р. було підписано наказ №117 про включення Сумської філії УЗП до складу Харківського політехнічного

інституту. Було сформовано два факультети: загальнотехнічний (декан - О.М.Мовчан) і машинобудівний (декан - М.М.Ластович). Цього ж року відкрито денне відділення, перший прийом до якого склав 75 чоловік (на спеціальність "Технологія машинобудування" - 25; "Машини і апарати хімічних виробництв" - 50). До існуючих кафедр додаються ще чотири: вищої математики, технології машинобудування, хімічної технології, загальнонаукових дисциплін.

У 1967 р. створено науково-консультативні пункти з підготовки до кандидатських екзаменів з філософії та іноземних мов інженерно-технічних працівників міста, які готувалися до захисту дисертацій. При кафедрі машинобудування виникло студентське наукове товариство (СНТ), до якого увійшли студенти IV-VI курсів. 13 травня 1967 р. відбулася науково-технічна конференція СНТ, на якій виголосили доповіді студенти Братушко, Смірнов, Федоров, Нікішина, Лисенко.

Цього ж року філія отримала право самостійно проводити захист дипломних проектів випускників. Головою першої Державної екзаменаційної комісії було призначено В.Д.Васильєва. З 1968 р. ректором став В.В.Малюшенко.

Вуз робить перші кроки у міжнародному науковому середовищі. Ректор взяв участь у роботі міжнародного симпозиуму "Насоси та компресори", що проходив 1970 р. у м.Лейпциг (Німеччина).

У 1972 р. колектив очолив І.О.Ковальов. Згодом було створено шість кафедр, в тому числі: опору матеріалів, теоретичної механіки, машини й апарати хімічних виробництв тощо. Наступного року створено факультет хімічного машинобудування та на базі закладу проведено першу Всесоюзну наукову конференцію.

У 1975 р. з'явився другий в історії внз доктор наук - Л.А.Фільштинський, завідувач кафедри вищої математики. А у 1976 р. докторську дисертацію захистив викладач нашого внз - В.А.Марцинківський (нині - завідувач кафедри теоретичної механіки).

У 1983 р. державну премію УРСР за наукові відкриття та розробки отримав професор Б.Г.Холін. Він також нагороджений медаллю "За трудову відзнаку" (1976), грамотою Президії Верховної Ради УРСР (1980), премією Ради Міністрів СРСР (1981).

У 1984 р. СФ ХПІ посіла перше місце серед філій УРСР за кількістю і якістю студентських робіт по суспільним наукам.

На базі низки кафедр машинобудівного факультету у 1986 р.

було створено факультет автоматизації виробництва. Цього ж року контингент денного відділення збільшився до 440 осіб, Відтоді їх кількість постійно зростає.

У 1990 р. Постановою Ради Міністрів Української РСР СФ ХІІІ перетворено на Сумський фізико-технологічний інститут (СФТІ)³. Наступного року при інституті були створені “профільні” класи, а згодом - ліцей та коледж. Досвід першого року самостійної роботи дав позитивний результат. З 1 вересня 1991 р. кількість “профільних” класів зростає⁴. Для підвищення якості підготовки спеціалістів, подальшого забезпечення гуманізації та гуманітаризації навчально-виховного процесу при інституті відкрито лабораторію соціологічних та психологічних досліджень. На навчання прибуло 50 перших студентів із Палестини. Відкрито дві спеціалізовані ради по захисту кандидатських дисертацій, і тоді ж відбувся перший захист. Відкрито аспірантуру з 8 спеціальностей. Була запроваджена рейтингова система оцінювання знань⁵.

У 1992 р. створено три нові факультети: економічний, медичний та по роботі з іноземними громадянами.

Постановою Кабінету Міністрів України №646 від 13 серпня 1993 р. на базі СФТІ створено Сумський державний університет⁶.

1 червня 1995 р. внаслідок об'єднання двох факультетів - машинобудівного і хімічного машинобудування - з'явився інженерний факультет. На той час у структурі університету були Військовий інститут артилерії, 8 факультетів, 44 кафедри, 26 різних відділів та служб. Всього працювало у вузі 1404 штатних співробітника⁷.

У 2000 р. створено гуманітарний факультет.

У 2004 р. університет очолив А.В.Васильєв.

На 2006 р. у Сумському державному університеті нараховувалося 21000 студентів, курсантів та слухачів.

¹Резонанс. - 1993. - 12 листопада.

²Там само. - 1995. - 13 вересня.

³Там само. - 1997. - 17 лютого.

⁴Там само. - 1992. - 28 грудня.

⁵Там само. - 1997. - 17 лютого.

⁶Там само. - 1993. - 12 листопада.

⁷Там само. - 1995. - 12 вересня.